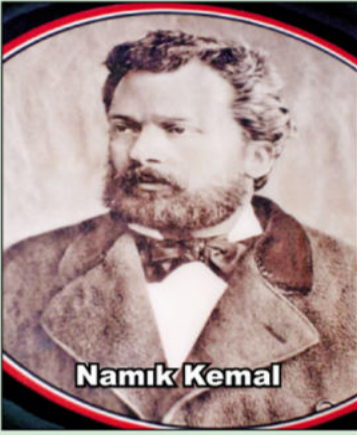

Vatan ve Hürriyet Şairi

Namık Kemal 21 Aralık 1840 tarihinde Tekirdağ'da doğdu. Namık Kemal'in annesinin babası Abdülatif paşa 1840 yılında Sancak muhasıslı (mali işlerle ilgili vali yardımcısı) olarak Tekirdağ'da bulunuyordu.

Namık Kemal

Kemal'in baba tarafı asil ve kültürlü bir soydandı. Annesi Zehra Hanım Namık Kemal iki yaşına geldiğinde vefat etti. Kemal annesini ve dedesi tarafından büyütüldü.

Namık Kemal'in babası Mustafa Asım Bey

Küçükülüğü Tekirdağ'da geçen Kemal'in, dedesinin Tekirdağ'dan TIRHALI'ya tayininden sonra da anneannesi ile Tekirdağ'da oturmaya devam ettikleri ancak dedesinin Afyon-Karahisar sancağına mutasarrıf tayin edilmesinden sonra Afyon'a taşındıkları biliniyor.

PAŞA CAMİİ VE PARK

Kemal, ailevi sebeplerle düzenli bir tahsilden geçemez. Dedesinin, babası Mustafa Asım Bey'in hususi hocaların ve bilhassa hayatın kollarında yetişir. İdareci (kaymakam-vali yardımcısı) olan Paşa dedesiyle Kars'tan Sofya'ya Tekirdağ'dan Afyon'a ve İstanbul'a gezer durur.

Refah-ı millet yolunda terk-i rahat eyleyelim. Vatan yolunda yürü azm-ı gurbet eyleyelim.

KARS-1877

Kemal 1856'da daha on altı yaşında iken Niş kadısı Mustafa Ragıp Efendinin güzelliği ile meşur kızı NESİBE Hanım ile evlenir.

Bu evlilikten Feride, Ulviye adlı iki kızı ve Ali Ekrem adında bir erkek çocukları dünyaya geldi.

Ali Ekrem Bolayır

1857'de İstanbul'a dönen Kemal, divan geleneğine bağlı şairlerle (Leskofçalı Galip, Yenişehirli Avni vb.) dost oldu. Divan şairleri meclis sayılan Encümen-i Şuara'da yerini aldı.

1863'te Tercüme Odasına girdi.

Genç Kemal'in fikir ve sanat hayatındaki dönüm noktası işte bu günlere aittir.

Şinasi ile tanışır. Şinasi'yi tanıma klabeliğinde doğu düşüncesinden, batı düşüncesine doğru bir çekiliş duydu.

Tasvir-i Efkâr

Şinasi'nin çıkarmakta olduğu Tasvir-i Efkâr'da yaymaya başladı. 1865'te Şinasi'nin Paris'e gitmesi sonucu gazete yönetimi Kemal'e kaldı.

Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selametten

Çekildik zillet ü ikbal ile bab-ı hükümetten Kemal, 1865 yılında "Yeni Osmanlılar Cemiyetine" girmiştir. Gizli bir muhalif dernek olan yeni Osmanlıların amacı "hürriyet ve demokrasi" duygularını ülkede yeşertmekti.

1867'de Ziya Paşa ile Paris'e kaçtı. Oradan Londra'ya geçti. 1868'de Londra'da Hürriyet gazetesini çıkardı. İki yıl sonra İstanbul'a döndü. İbret gazetesinin yazarları arasına katıldı.

Gelibolu'ya mutasarrıf olarak sürüldü, fakat iki ay sonra azl edildiği için İstanbul'a döndü. İşte hayatının bir diğer dönüm noktası bu dönemde başlar.

İlk tiyatro eseri olan "Vatan Yahut Silistre" bu dönüşünden sonra, takriben 1873 yılı şubat başlarında yazıldı. Eser Osmanlıya da Gedik Paşa tiyatrosunda oynanan ilk yerli oyun oldu.

Kemal, Vatan Yahut Silistre'nin oynanmasından gün önce İbret'te "Vatan" isimli meşhur. Makalesinin neşri etti.

Kemal bu makalede "Vatan'ın ne olduğunu, onun kudsiyetini ve bizi kendisine bağlayan derin sebepleri uzun uzadıya, çok samimi çok heyecanlı ve tesirli bir üslubla anlatıyordu.

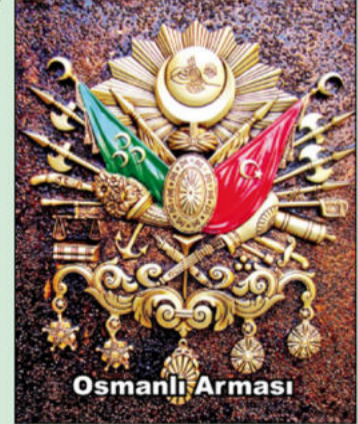
VATAN

"Beşiktekiler beşiğini, çocuklar eğlendiği yeri, gençler geçimlerini sağladıkları yerleri, ihtiyarlar her şeyden ellerini çekerek rahat ettikleri köşelerini, evladlar annelerini, baba ailesini ne

Eski Osmanlı Haritası

türlü duygularla severse, insan da vatanını o türlü duygularla sever.

Bu duygular ise, sırf, sebatsız bir tabii meyilden gelmez. İnsan, vatanını sever; çünkü, Allah'ın bağışlarının en değerlisi olan hayat vatanının havasını teneffüsle başlar. İnsan, vatanını sever; çünkü, tabiatın bize en parlak hediyesi olan bakışlarımız, daha gözlerimizin ilk açılışında, vatan toprağına yönelir. İnsan, vatanını sever; çünkü, vücudunun maddesi vatanın bir parçasıdır. İnsan, vatanını sever; çünkü, etrafına baktıkça, her

Osmanlı Arması

köşesinde, geçmiş ömrünün hazin bir hatırasını taşlamış gibi görür. İnsan, vatanını sever; çünkü, hürriyeti, rahatı, hakkı, menfaati vatanın sayesindedir. İnsan, vatanını sever; çünkü, kendisinin dünyaya gelmesine sebep olan ecdadının sessiz mezarları ve kendi yaşayışının neticesi olacak olan çocuklarının ortaya çıktıkları yer vatandaşlarıdır. İnsan, vatanını sever; çünkü, vatanın çocukları arasında -dil ve menfaat birliği ve birbirlerine fazla alışma sebebiyle- bir gönül yakınlığı ve fikir kardeşliği hasıl olmuştur. Bu sayededir ki bir

adama, dünyaya nispetle vatan, oturduğu şehre nispetle kendi evi gibi görünür. İnsan, vatanını sever; çünkü, vatanında mevcut hakimiyetin bir parçasına gerçek bir şekilde kendisi de sahiptir. İnsan, vatanını sever; çünkü, vatan, öyle bir galibin kılıcı veya bir katibin kalemi ile çizilen hayali çizgilerden ibaret değil; millet, hürriyet, menfaat, kardeşlik, mülkiyet, hakimiyet, ecdada hürmet, aileye muhabbet, gençlik günlerini anmak, ... gibi birçok yüksek duyguların bir araya gelmesinden hasıl olmuş mukaddes bir fikirdir.

Bundan dolayıdır ki, insanlık tarihinin hangi sahifesine bakılsa, her zamanda ve her millette bulunan yüksek düşünceli ve faziletli ahlak sahiplerinin hepsi de vatan sevgisini dünyanın her türlü işinden üstün tutmuş ve pek çoğu vatan yolunda canını feda etmiştir.

Bundan dolayıdır ki, her dinde, her millette, her terbiyede, her medeniyette vatan sevgisi en büyük faziletlerden, en mukaddes vazifelerdendir.

NAMIK KEMAL

Oyun, 1 Nisan 1873 tarihinde sahnelendi. Çok büyük bir ilgi gördü. Bunun üzerine Namık Kemal İstanbul'dan uzak diyarlara sürüldü.

Bir Nükte:

Devrin aynı zamanda tanınmış nüktedanlarından olan Keçeçizade Fuat Paşa, kendisine: Paşam, bu Kemal'i ne yapmalı? Diye sorulunca: "Onu mu? Önce asmalı, sonra da altına oturup ağlamalı!" demişti. Magosa'dayız. 38 ay Magosa'da sürgün hayatı ...

Mithat Paşa

Belki sürgün ama zindan değil. Arkadaşlardan ayrılık, "evlad-ü iyal" hasreti var ama zulüm yok. Para gönderiliyor. Hizmetçi, yardımcı ve münevver yeni arkadaşlar var. O devire göre rahat sayılabilecek bir evde ihtiyaçları karşılanmakta, kitaplar okumakta, yazmakta ve bütün sevdikleriyle sık sık mektuplaşmaktadır. 3 yıllık aşan hayatının bu döneminde edebiyatımıza kazandırdığı eserler epeycedir. Akif Bey, Gülnihal, Zavallı Çocuk, Kanije, Harabat ve diğerleri...

Biz ol nesli-i kerim-i düde-i Osmaniyamız kim Cihangirhane bir devlet çıkardı bir aşiretten Abdülaziz'in ölümü üzerine 1876 Haziranında İstanbul'a döner. 2.

Abdülhamid'in ilk saltanat döneminde iltifat görür. Önce Şüra-yı Devlet, azası sonra muarız ve muhalif olduğu arkadaşları Ziya Paşa ile Kanun-i Esasi hazırlık komisyonu üyesi olur. Mithat Paşa'nın başkanlığında hazırlanan ve aynı zamanda padişaha karşıda büyük bir kompleksi olan Paşa'nın Kanun-i Esasi'nin bir çok maddesinin Osmanlı'nın birden çöküşüne sebebiyet verecek olan maddeleri için Namık Kemal Abdülhamid'e gelecek "-Aman, hazırlanan Kanun-i Esasi'ye müdahale ediniz, yoksa mazallah Devlet-i Osmaniyenin sonu gelecek" dediğini bizzat Abdülhamid hatıralarında dile getirir.

Abdülhamid Han

Felek, her türlü esbab-ı cefasın toplasın gelsin Dönersem kahpeyim millet yolunda bir azimmetten

RESMİ DİL TÜRKÇE
1876 Kanun-i Esasiye'nin taslağında (ilk anayasamız) şu

Kanuni Esasi Kitabi

madde vardır. "Osmanlı halkının her biri, kendi Lisan-ı üzre talim-ü tekellümde serbesttir."

Bugünkü dilde bu maddenin anlamı şudur; "Osmanlı devletinde Türk olmayanlar, kendi ana dilleri ile eğitilmek ve yazışmalarda bulunmakta serbesttir."

Yani Ermenice, Arapça, Bulgarca, Sırpça vs. Türkçe gibi resmi dil sayılacaktır.

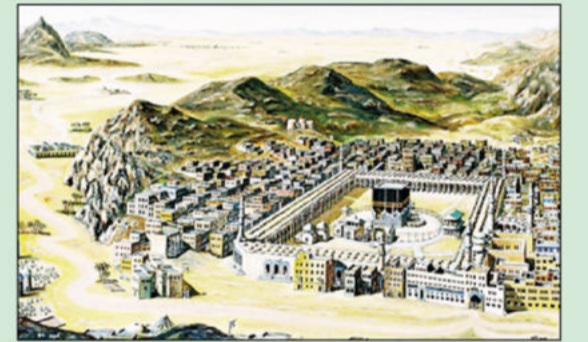
Büyük vatan şairi Namık Kemal'in Türkçenin ilk anayasamıza "resmi dil" olarak girmesine katkısı olduğunu, onun gayretleriyle Türkçenin resmi dil olarak Kanun-i Esasi'ye girdiğini bu konuda Abdülhamid'e gerekli uyarılarını yaptığını ve Abdülhamid'in bu tartışmaları duyduğunda Mithat Paşayı çağırarak kendisini şöyle uyardığını tarihler yazmaktadır. "Bilmelidirler Paşa, nasıl Kuran-ı Kerim-i Arapça tilavet etmekten vazgeçmezsem, devletimin toprakları üzerinde de, Türkçe konuşmalarından ve Türk Dilinden başkasını kabul etmem, edemem. Böyle bir maddenin yer alacağı anayasayı bana getirmeyiniz."

Namık Kemal son derece vatanperver bir insan, çevresinde Osmanlıya ihanet edenlerin niyetini önceden sezebiliyor ve bu konuda uyarılarını çekinmeden yapılabiliyor.

Vatan olsa ne rütbe biper
Yine bünyad-ı zulmü biz yıkırsak
Merkez-i hake atsalar da bizi
Küre-i arzı patlatır çıkarız

Mithat Paşa

Mithat Paşa ile ilgili meseleler gündemdedir... Ve memleket 93 harbinin eşliğindedir. Pervasız Namık Kemal bir toplantı sırasında padişahın değişmesini kasteden "iki defa tekrarlanan bir şeyin üçüncüsü de olur" anlamında Arapça bir beyit okur. Başına yeni bir dert açılır. Mahkemeye verilir. 6 aya yakın hapisten sonra beraat eder ve Girit'e gönderileceken isteği üzerine Midilli'ye ikamete mecbur edilir. Bu gidiş artık İstanbul'a dönmemesine gidiştir. Son 12 yılı Midilli, Rodos, Sakız adalarında geçecektir. Yine bir aralık aralık aynda 1879'da 40 yaşında doğru Midilli mutasarrıfıdır. Osmanlı tarihinin haşmet sayfalarına dalar Cezmi,

Celaleddin Harzemşah, Osmanlı Tarihi... bu yılların mahsülüdür.

Adadaki Rumlarla, Yunan ve İtalyan sefirleriyle pek anlaşamaz. Şikayetlerle Rodos'a, oradan da Sakız'a gönderilir.

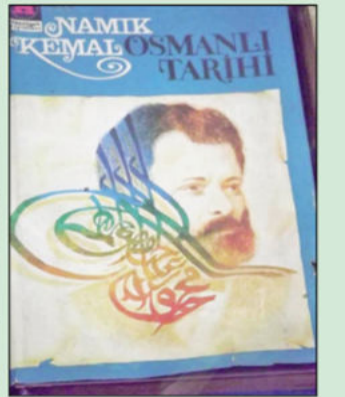
Bir yazarımızın belirttiği üzere "Dostlu hoşnut ettiği düşmanı memnun edemediğinden bellidir."

Git, Vatan! Kabe'de siyaha bürün!

Bir kolun Ravza-yi Nebi'ye uzat

Birini Kербela'da Meşhed'e at!

Kainata o heybetinle görün
O Temaşaya hak da aşık olur
Göze bir alem eylliyor izhar
Ki cihandan büyük lafetati var
O lafetat olursa gör inkar
Mezhebimce demek muvafık olur
Aç vatan! Göğsünü ilhanına aç!

Artık hastalandığı günlerdeyiz. Çok değer verdiği Osmanlı Tarihi ve medeniyetini adeta "mensur bir şehname" üslubuyla kaleme almaktadır. Eserini 1887'de sultana sunar. Beğenilen ve 14 cilt olarak tasarlanan kitabın ilk nüshaları basılır. Fakat bir tahrir sonucu durdurulan baskı, O'nu büyük hayal kırıklığına düşürür. İlerleyen hastalık ve şiddetli kederle 2 aralık

İ Namık Kemal

Namık Kemal'in ilk kabri

1888'de bir pazar sabahı tasvirini Vaveyla'da gayet muhteşem dile getirdiği vatanına, genç sayılabilecek yaşta veda eder. Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Kabrinin planı şair Tefik Fikret tarafından çizilir, masrafları Pa-dışah Sultan Hamid tarafından karşılanır. Küçük, güzel bir açık türbe yapılı, tavan gök kubbedir. Ölümünün 120. yılında rahmetle anıyoruz.

BİR MEY-DAN ADAMI NAMIK KEMAL

Yahya Kemal'in deyimleriyle Namık Kemal bir "meydan adamı"dır. Bütün edebi, siyasi ve sosyal varlığı bu tavir etrafında toplanır. Her hali ve şanı ile bir liderdir. Kumanda köprüsünde gemisini tehlikede görmüş bir kapitan tutumundadır. Milletini kurtarmak ve yükseltmek gibi bir görev için dünyaya gelmiş olduğuna içten inanmaktadır. Bu yolda bütün kabiliyet ve kudretini kullanır. Ve bu hissini ölümüne kadar sürdürür. Namık Kemal Türk fikir-sanat-düşünce ve ruh dünyamıza şekil veren ender insanlardan biridir. Büyük Atatürk "Benim bedenimin babası Ali Rıza Efendi, fikirlerimin babası Ziya Gökalp, duygularımın babası Namık Kemal'dir." der.

Yine Atatürk, Namık Kemal'den söz ederken "Vatanın kurtuluşu ve istiklali için ölmeyi bugünkü nesle Namık Kemal öğretti." demiştir.

"Vatanın bağına düşman dayadı hançerini Yoğ imiş kurtaracak baht-ı kara maderini"

Diye ünlünen Vatan şairine 24 Aralık 1919'da Kırşehir Gençler Derneğinde ve daha sonra 13 Ocak 1921'de TBMM kürsüsünden seslenen Gazi Mustafa Kemal Paşa :

"Vatanın bağına düşman dayasın hançerini Bulunur, kurtaracak baht-ı kara maderini" mısraları ile cevap vermiştir.

Atatürk'e tesir eden bir başka eser de Namık Kemal'in "Vatan Yahut Silistre" piyesi ve piyeste geçen şarkı sözleridir. Yare nişandır tenine erlerin Mevt ise son rütbesidir askerinin.

Mısraları okunurken Mustafa Kemal gözyaşlarını tutamaz. Türk Edebiyatının büyük üstadları Kemal'in büyüklüğünü her fırsatta dile getirmişlerdir.

Recaizade Mahmut Ekrem "Öyle bir mecmua-i kemal ne geldi, ne gelecek." Makber yazarı Abdülhamit ise Kemal'e yazdığı mektupta "Madem ki sen var-

1888'de bir pazar sabahı tasvirini Vaveyla'da gayet muhteşem dile getirdiği vatanına, genç sayılabilecek yaşta veda eder. Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

Ölürsem görmeden millette ümmid ettiğim feyzi Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun ben mahzun Vasiyeti üzerine, hayran olduğu Rumeli Fatih Süleyman Paşa'nın Bolayır'daki kabrinin yanına defnedilir.

sın, bu milletin atısı vardır." Büyük ölkü adamı Ömer Seyfettin "Bana iyiye doğru gitmeyi öğreten Namık Kemal'dir." Hamdullah Suphi " zulme karşı kafa tutmanın zevkini ondan öğrendik." derken "Kara Gün" yazarı Süleyman Nazif beyefendi hepsini daha güzel şu mısralarla özetler: "Bizi yaratan Allah, yetiştiren Namık Kemal'dir."

Namık Kemal el attığı her konu ve her temayı bir elektrik akımı geçirircesine alevlendirmiş, hem yakıcı, hem sirayet edici bir hale koymuştur.

Kemal çocukluğunu, gençliğini daha önce de belirttiğimiz gibi dedesi Abdülatif Paşa'nın yanında geçmiştir. Dolayısıyla dedesiyle beraber imparatorluğun birçok köşesinde bulunmuştur. Türk yurdunda bir boydan bir boya giderken milletin savaş aşkını, yiğitlik ruhunu, çocukluğunun bu ilk milli heyecanlarını arasında çok yakından tanımıştır. Görüşlerinin bir kısmını 18. yy Fransız filozoflarından ve romantiklerinden bir kısmını da milletimizin sağduyusundan almıştır. Esas amacı devleti ve milleti yaşatmaktır.

Osmanlı kalmak şartı ile Avrupalılaşmak büyüklüğü müze ve milletimize ziyan gelmeden asrileşmek (çağdaşlaşmak) Kemal'in başlıca emelidir.

Kemal gazete yazarlığından tarih yazarlığına, roman, tiyatro yazarlığına kadar edebiyatın bütün türlerinde kalem oynatmış büyük bir insandır.

Bütün yazıları gelişme, yurtseverlik, hürriyet, meşrutiyet, siyasi bağımsızlık, Osmanlılık, maarif, iktisat, kahramanlık etrafında döner.

TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL EVİ (MÜZESİ)

Büyük vatan şairimizin doğumunun hatırasına Tekirdağ Valiliği, Tekirdağ Belediyesi, sivil toplum kuruluşları, okullarımız, Namık Kemal Derneği ve Tekirdağ halkının desteğiyle inşa edilmiştir.

21 Aralık 1992 de temel atılan bina 21 Aralık 1993'te hizmete açılmıştır.

Namık Kemal evi Namık Kemal'in şahsi edebi ve siyasi hatırasını yaşatmak amacıyla kurulmuştur.

18-19. yy. Osmanlı mimarisini tarzında üç kat olarak inşa edilmiştir.

Dünyanın pek çok ülkesinde (Almanya, Rusya, Azerbaycan...) o ülkenin kültür- sanat yaşamına katkısı olan yazarların anısına doğdukları, uzun süre yaşadıkları veya öldükleri evlerin aynen korunup, birer kültür müzesi haline getirildiğini biliyoruz.

Ülkemizde de az da olsa bu geleneğin olduğunu söyleyebiliriz.

Tevfik Fikret'in İstanbul Aşiyandaki evi, İstiklal Marşı şairimiz Mehmet Akif'in Milli Mücadele yıllarında konakladığı ve Milli Marşımızın kaleme alındığı Ankara'daki Tacettin Dergahı, Ziya Gökalp'in, Cahit Sıtkı'nın Diyarbakır'daki evleri ve son olarak ilimizdeki Namık Kemal Evinin bu anlayışla kurulup, korunması büyük önem kazanmıştır.

Namık Kemal Evi-Derneği Türkiye ve dünya çapında vatan şairimiz Namık Kemal'in hatırasını olan fikri- kültürel ve siyasi kimliğini yaşatırken, ayrıca Marmara'nın incisi güzel Tekirdağ'ımızın tanıtımını da üstlenmiş bulunmaktadır.

Evimizi her gün yüzlerce insan ziyaret etmekte ve büyük takdir toplamaktadır.

Biz bu vesile ile Namık Kemal Evinin kuran başta Mehmet Serez ağabeyimize teşekkür ederken, bize daima destek olan Sayın Valimize, Komutanımıza, Belediye Baş-

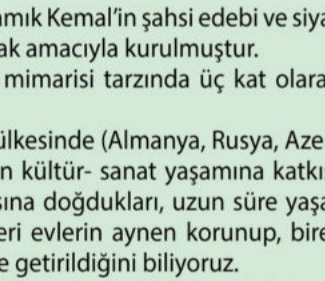
Süleyman Nazif

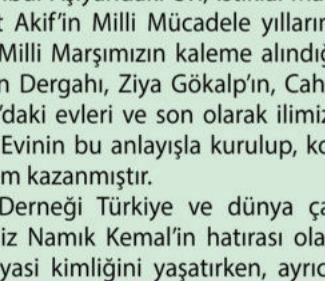
Namık Kemal Evi

Namık Kemal Evi çizgi

Namık Kemal Evi

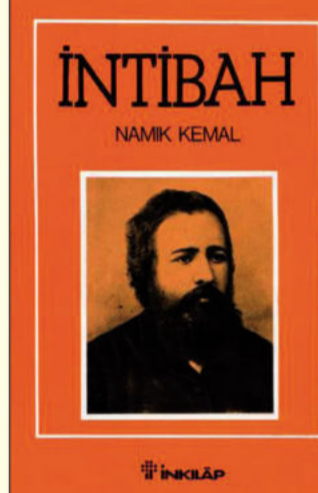

Mehmet Serez

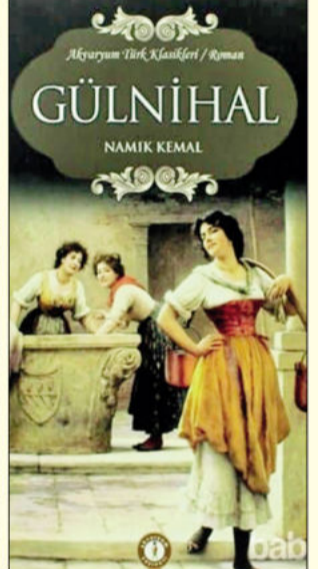

NAMIK KEMAL KRONOLOJİSİ

- 1- 1840 - 21 Aralık Tekirdağ'da doğdu.
- 2- 1846 Afyonkarahisar'a gidişi
- 3- 1849 Namık Kemal'in Bayezit Rüştiyesine girmesi. (Buradan Valide Rüştiyesine geçmiştir.)
- 4- 1859 Büyükbabasıyla Kars'a gidişi
- 5-1854 İstanbul'a gelişleri
- 6-1854 Büyükbabasıyla Sofya'ya gidişi ve Mehmet Kemal'in "NAMIK" mahlasını alması
- a) Şair Eşref Paşa'nın Mehmet Kemal'e "NAMIK" mahlasını vermesi Hafid-i Ekremi Abdülatif Paşa'nın / Kemal Bey ki mücessem kemaldır tahkik (Abdülatif Paşa'nın şerefli torunu Kemal Bey'in baştan ayağa olgun bir kimse olduğu "Kemal" ismine lâyik bulunduğu anlaşılmıştır.)
- 7-1856 Namık Kemal'in Sofya'da 17 yaşında evlenmesi.
- 8- 1857 Namık Kemal'in İstanbul'a gelip yerleşmesi.
- 9- 8 Kasım 1857 İlk memuriyet hayatına girişi (TERCÜME ODASI)
- 10- 1860 Ziya Paşa ile tanışması
- 11- 1861 Encümen-i Şuarâya (Şairler Meclisi) girmesi
- 12- 1862 Şinasi ile tanışması TASVİR-İ EFKÂR gazetesine muharrir olması "Zenci" başlıklı ilk fıkrasını neşretmesi
- 13- 1864 TASVİR-İ EFKÂR gazetesini yönetimini üstlenmesi
- 14- 1865 Tercüman-ı Ahval'de de yazmaya başladı.
- 15- 1865 BÂRIKA-İ ZAFER (İstanbul'un fethi) adını taşıyan ilk eserini bastırması
- 16- 1865 Yeni Osmanlılar Cemiyetine girmesi
- 17- 1867 Namık Kemal'in Ziya Paşa ile birlikte Avrupa'ya gidişi
- 18-30 Haziran 1867 Londra'ya geçişi
- 19- 29 Haziran 1868 Londra'da "HÜRRIYET GAZETESİ"NİN çıkarılması

- 20- 24 Kasım 1870'de İstanbul'a dönüşü
- 21- 13 Haziran 1872'de İbret gazetesinin "BAŞ-YAZARI" olması.
- 22- 26 Eylül 1872 GELİBOLU'ya sürgün edilmesi ve mutasarrıf tayin edilmesi
- 23- 1872 Hadikât gazetesinde de "Namık Kemal" adıyla makaleler yazmaya başlaması.
- 24- 1872 Evrâk-ı Perişan isimli eserini yayımladı.
- 25- 1873 Gelibolu'dan İstanbul'a dönüşü
- 26- 1873 VATAN YAHUT SİLİSTRE piyesini yazması
- 27- 3 Nisan 1873 Gedik Paşa Tiyatro'sunda VATAN YAHUT SİLİSTRE'nin ilk defa olarak sahnelenmesi
- 28- 6 Nisan 1873 Namık Kemal'in tutuklanması
- 29- Nisan 1873 Kıbrıs MAGOSA'ya sürgün gönderilmesi.
- 30- 19 Haziran 1876 Kemal'in affı ve İstanbul'a dönüşü
- 31- 18 Eylül 1876 Kemal'in "ŞÜRÂ-YI DEVLET" (Danıştay) üyeliğine getirilmesi
- 32- 7 Ekim 1876 Kanûni Esâsi Encümeni'ne (Anayasa Komisyonuna) üye seçilmesi
- 33- 1877 5 aylık hapis hayatı
- 34- 19 Ocak 1877 MİDİLLİ'ye sürgün edilmesi
- 35- 18 Aralık 1879 Midilli'ye Mutasarrıf tayin edilmesi
- 36- 28 Eylül 1881'de kendisine BÂLÂ rütbesinin verilmesi (Celâleddin Harzemşah eserini Padişah'a sunması üzerine)
- 37- 30 Ağustos 1883 kendisine "NİŞÂN-İ OSMÂNİ" rütbesinin verilmesi
- 38- 15 Ekim 1884 Rodos Mutasarrıflığı'na tayini
- 39- Aralık 1877 Sakız Mutasarrıflığına tayini
- 40- 2 Aralık 1888 Sakız adasında vefat etmesi (Pazar günü alaturka saat 8'i 20 geçte ölümü)

NAMIK KEMAL

Yüzeli yıl evvel burada doğdun, Ey Vatan Şairi Ey NAMIK KEMAL Zulm denen o Devi şiirle boğdun. Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL Aşırız seni kalbimizdesin Uyarıyor bizi yine gür sesin Yeri yok kalplerde zulmetin yesin Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL Tekirdağ bağrında hızla yeşerdin Vatan sevgisiydi en büyük derdin Bu aşk ile çoştun, murada erdin Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL Büyük Osmanlının çoşkun pınarı Ovamın yeşili, dağımın karı Kalbimin alevi, ruhumun nar'ı Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL Bugün sana elbet borçluyuz minnet Vatanın aşkıyla çekeriz mihnet, Allah'tan yağıyor beldeme rahmet Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL Şehirimde kurulsun ÜNİVERSİTE

Adını taşıyın bu büyük site Pabuç bırakmayız soysuza ite Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL İlimle ahlakla yoğrulsun nesil Vatana bir ocak olsun şirin il Seni anlatmaya yetmez bende dil Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL Ruhun çoşuyordu kalbinde vatan Süleyman Paşa'nın yanında yatan "Fetihler ufkunda" akacak mı kan? Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL ALLAH'ım bu ırkı sen niye kayır Ona saldıranı yak çayır çayır Türbene bir mekan oldu BOLAYIR Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL Vatanın aşığı dönmeyiz geri Yemin ettik bir kez hedef ileri ALLAH'tan mağfret diler ENDER'i Ey vatan şairi ey NAMIK KEMAL

Ender ÇELİKKOL

Tekirdağ Marmara Denizinin kuzey-batı kıyısında Trakya topraklarında yer alır.

Fetihler Ufku

**Fetihler
Ufku**

TEKİRDAĞ

YAZI DİZİSİ
Sezai KURT
Edebiyat Öğretmeni

Tekirdağ çok eski çağlardan beri Anadolu-Trakya dolayısıyla Asya ile Avrupa kıtaları arasında bir geçiş köprüsü olmuştur. Dünya şehri İstanbul'a ise uzaklığı sadece 120km'dir.

Tekirdağ tarihi boyunca birçok kültüre ev sahipliği yaparken tarih boyunca değişik kavim ve milletler il topraklarına hâkim olmuştur.

Tekirdağ sahil şeridinde yapılan kazı ve araştırmalarda Neolitik döneminden (ilk toprağa yerleşme dönemi) insan toplumunun gelişmesinde bir devrim olarak kabul edilmektedir. (İ. Ö 8000-5000) Kalkolitik Çağ(köy şeklindeki yerleşmelerin gelişimi, bakır ve madencilik başlaması İ. Ö 5000-3000), ilk tunç çağına (Tuncun ortaya çıkarak madencilik gelişmesi, beyliklerin oluşması) ait yerleşmeler bulunmuştur.

Tekirdağ yöresi İ. Ö 1200'lerde Traklar'ın yurduydur. Herodotus'a göre kent Sisam göçmenleri tarafından "Bizanthe" veya "Besanthe" adıyla kuruldu. Antik çağda Yunanlılar'ın "Rhaedestas" daha sonra Romalılar'ın "Rhaedestas" olarak adlandırdığı şehir ortaçağda "Rodosto" adıyla anılır. Osmanlılar'ın Tekirdağ'ı fethinden itibaren (1357) kentin ismine "Rodosçuk" demişlerdir. Osmanlı tarihlerinde, feranlarında, Divan-ı Hümayun vesikalalarında, mezar taşlarında daima bu isim kullanılır. 1732den itibaren Rodosçuk bırakılıp "Tekirdağ"ı adı kullanılmaya başlanmıştır.

Kentin adını taşıyan Tekirdağ'ına bu isim verilmesine ait efsane şöyledir: Bizans Döneminde Tekirdağ yöresinin tekfuru ava çok meralıymış. Sık sık sürek avları düzenlemiş. Bu av partilerinden birinde, bir ceylanı yaralamış. Yaralı

ceylan kaçarak bir çalılık içine gizlenmiş. Ceylanı takip eden "tefur", çalılığa yaklaştığında az önce yaraladığı ceylanın çalılık içinde yavrularını emzirdiğini görmüş. Yaralı ceylan aç olan yavrularını emzirdikten hemen sonra ölmüş. Bu hazin bir o kadar da ibretlik manzara tekfura çok dokunmuş ve bir daha ava çıkmamaya karar vermiş. Ama ava çıkmamakta tekfurun vicdan azabını dindirememiş. Vicdan azabı dinmeyen tekfur bir süre sonra tahtını bırakarak sonradan "Tekfurdag"ı olarak anılacak olan dağda bir kulübede inzivaya çekilmiş.

Cumhuriyet devrine kadar (1923) kent Tekfurdag'ı adıyla anıldı ve yazıldı. Bu tarihten itibaren şehrin adı "Tekirdağ" olarak kullanılmaya başlandı.

■ TEKİRDAĞ'IN TÜRKLER TARAFINDAN FETHİ

Tekirdağ toprakları Osmanlı Türkleri tarafından 1357 yılında Osmanlı Devleti'nin 2. Padişah'ı Orhan Bey (Gazi Süleyman Paşa ve Komutanları Lala Şahin Paşa, Hacı İlbey, Evrenos Bey, Gazi Fazıl Bey ve Yakup Ece) zamanında fethedilmiştir.

Osmanlılar şehrin gelişmesine büyük bir önem verdiler. 16-17-18. yy'larda Tekirdağ işlek bir liman şehriydi. Bugünde bir liman şehri olma özelliğini korumaya devam ediyor.

Evliya Çelebi Tekirdağ için "İstanbul Tekfurlarının Cennet Bahçeleri imiş... Şehir, Marmara Denizi kenarında safi bağ, bahçe ve gülistanlı bayırlar eteğinde mamur bir şehirdir." der. Macarların büyük edibi kırk bir yıl (1720-1761) Tekirdağ'da yaşamış, Mikes Kelemen ise Tekirdağ'da geçirdiği günleri ve Tekirdağ'ın güzelliklerini anlata anlata bitiremez. (Türkiye Mektupları: Mikes Kelemen, yayına hazırlayan Sezai Kurt Tekirdağ Valiliği Yayınları)

Cumhuriyet'e kadar Edirne merkez sancağına bağlı olan Tekirdağ Cumhuriyet'in ilanından hemen önce 15 Ekim 1923 tarihinde il oldu.

Tekirdağ ili Marmara Denizi, İstanbul, Kırklareli, Edirne illeri arasında olup 6218 km karelik yüz ölçümüne sahiptir.

Tekirdağ merkez ile birlikte 11 ilçeden (Çerkezköy, Çorlu, Ergene, Hayrabolu, Malkara, M. Ereğlisi, Muratlı, Saray, Süleymanpaşa, Şarköy, Kapaklı) meydana gelmiştir. Tekirdağ kent nüfusu (Süleymanpaşa) 199.960, il nüfusu ise 1.029.927'dir.

■ BİR TARIM KENTİ OLARAK TEKİRDAĞ

Tekirdağ, Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyetin ilk yıllarında bir tarım kenti karakteri göstermekteydi. 1930'lu yıllarda yine tarıma dayalı olarak yapılan sanayi tesisleriyle sanayileşme yolunda ilk adımlar atılmıştır. Buğday, ayçiçeği ve bağcılığa bağlı olarak un değirmenleri, fabrikaları, yağ fabrikaları, şarap ve içki fabrikaları sanayide ilk atılımlar olmuştur.

Tekirdağ ekili-dikili alanları, yüz ölçümüne göre en çok olan illerimizden biridir. Tarıma elverişli topraklar %80dir. Çok çeşitli ve bol verimli ürünler almakla beraber Türkiye genelinde Tekirdağ "Buğday, ayçiçeği, soğan, karpuz, üzüm ve kiraz" yetiştiriciliğinde çok önemli bir yere sahiptir.

■ BİR SANAYİ KENTİ OLARAK TEKİRDAĞ

Tekirdağ ili İstanbul'a yakınlığı mevcut ithalat-ihracat limanının bulunması, E-80, E-90, E-25 karayolları, İstanbul-Edirne-Avrupa demir yolu güzergahında bulunması ve Uluslararası Çorlu Hava Limanı dolayısıyla sanayiciler için tercih nedeni olmuştur.

Tekirdağ ilinde; Tekstil, konfeksiyon, deri, gıda ve içki, makine, otomotiv, taş ve toprağa dayalı sanayi, kimya, ambalaj, kağıt, ağaç, mobilya, elektrik ve elektronik olmak üzere 678 büyük sanayi kuruluşu bulunmaktadır. Ayrıca gıda, içki, tekstil, konfeksiyon, süt ürünleri, tarım alanında birçok küçük ve orta ölçekli kuruluş mevcut olup Türkiye ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır. Türkiye'nin pek çok büyük sanayi kuruluşları (ilk 500 arasında) Tekirdağ ilinde yer almaktadır.

İlde sanayi yatırımları yoğunluk olarak Çerkezköy-Çorlu ve Muratlı ilçelerinde toplanmıştır.

■ TEKİRDAĞ ARKEOLOJİ VE ETNOGRAFYA MÜZESİ

Tekirdağ Müzesi olarak kullanılan bina, Tekirdağ'ın binlerce yıllık tarihine ev sahipliği yapar.

Yeryüzünün en eski şehirlerinden olan Perintaş, Heraium, Bizanthe, Apri'nin en güzel objeleri saklıdır Tekirdağ Müzesinde. Müzede teşhir edilen Helenistik, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemine ait arkeolojik parçalar lahitler, mezar taşları, yazıtlar, sütunlar heykeller, mil taşları ve kabartmalar...

■ DOĞAL GÜZELLİKLERİ VE DENİZİYLE TEKİRDAĞ

Tekirdağ tarihi, kültürel ve ekonomik yapısıyla beraber doğal güzellikleri ve hele hele denizle görülmeye, yaşamaya değer bir yerdir. Marmara denizine açılan 133kmlik kıyısıyla yine Karadeniz kıyısında Çamlıkoy (Kastro) eşsiz bir ildir.

Tekirdağ; Sultan Köy, Marmara Ereğlisi, Yeniçiflik, Barbaros, Kumbağ, Uçmakdere, Mürefte, Hoşköy, Şarköy ve Karadeniz kıyısındaki Çamlıkoy sahilleri ile deniz, balık, üzüm ve şarap diyarıdır. Turizm yönünden eşsiz bir hazine, bir cennet olan Tekirdağ ili kıyılarınım temizliği ile dikkati çeker. Kıyılarındaki turistik konaklama yerleri, motelleri, otelleri, kamping ve deniz siteleri ile Türkiye'nin en önemli turizm illerinden biridir.

■ KRALLAR, PRENSLER VE ŞAİRLER KENTİ TEKİRDAĞ

1997-1998 yıllarında Tekirdağ İstanbul istikametinde Karaevli Köyü'nün deniz kıyısında yer alan Harakat tepesi Tümülsünde yapılan kazılarda bir kral mezarı bulundu. Bu mezar içinde 2. Philip dönemine ait gümüş bir sikkenin yanında bir iskelet ve iskelete ait olduğu görülen "Meşe Dalı Kraliyet Tacı" ile "Sarmaşık Dalı Rahiplik Tacı" bulundu. Bulunan kral mezarı ise Odyris Kralı Kersepleptes'ten başkasına ait değildi. Bugün bu değerli eşyalar 1928 tarihli eski valilik konağında hizmet veren arkeoloji müzesinde sergilenmektedir.

Türkiye-Macaristan dostluk bağlarının köprüsü konumunda olan "Rakoczi Müzesi-Evi" Tekirdağ'da bulunmaktadır. Macaristan bağımsızlık hareketi önderi olan 2. Ferenc Rakoczi 18. yüzyıl başında Avusturyalılarla yapılan savaşta yenik düşmüş, daha sonra 10 Ekim 1717'de Osmanlı Sultanı 3.

Ahmet'in daveti ile Türkiye'ye gelmiş ve Sultan'ın Tekirdağ'da aldığı 24 evden birinde yaşamını sürdürmüştür. (1718-1735) daha sonraları Macar Devleti'nin çabalarıyla bu 24 evden ayakta kalmayı başaran tek bina olan yemekhane binası restore edilerek (1931-1932) Rakoczi Müzesi olarak 1932 Eylül ayında ziyarete açıldı.

18. yüzyıl mimarı özelliklerini taşıyan Rakoczi Anıları Müzesi(evi) Osmanlı mimarisinin Türkiye'deki ender örneklerinden birisidir.

Hürriyet ve Vatan şairi Namık Kemal'de Tekirdağ'ın ünlü simalarındandır. Osmanlı'daki ilk demokrasi hareketini başlatan Jön Türklerin en önemli fikir adamlarından biri olan Namık Kemal (1840-1888) Tekirdağ'da doğdu. Doğduğu ev ne yazık ki günümüze ulaşamadı. Doğduğu evin orijinal yapısı korunarak 1993'te yeniden yapılarak müze evi olarak açılmıştır. Namık Kemal Evi 3 katlı olup evde şaire ilişkin fotoğraf ve belgelerin yanı sıra Tekirdağ yöresinin etnografik objeleri sergilenmektedir.

İslam Dünyasında en çok okunan eserlerden biri olan MUHAMMEDİYE (1449) eserinin yazarı Yazıcıoğlu Mehmet bu il topraklarında Malkara-Kadıköy'ünde doğmuştur.

Fatihin büyük komutanlarından Gazi Ömer Bey'de bu toprakların insanıdır.

16.yy'ın Divan şairlerinden Şari Nevi 1533 yılında Malkara'da doğmuştur.

Kanuni'nin sadrazamı Ayaz Paşa ve

tarihi Ayaz Paşa Cami Saray ilçemizdedir. Yine bu dönemin ünlü komutan ve şairlerinden Ahmedî Sarban Hayrabolu ilçemizin, Kaptan-ı Derya Gazi Hasan Paşa yine bu toprakların çocuğudur. ■ **TEKİRDAĞ MEDENİYETLER BEŞİĞİ - 7000 YILLIK TARİHİNİN**

İZLERİNİ TAŞIYAN ŞEHİR

Tekirdağ birçok kültür ve medeniyete ev sahipliği yapan bir kent olarak Cumhuriyet döneminde de doğal olarak kültür ve sanat açısından oldukça zengindir.

Klasik Türk hikayeciliğinin önderi Atatürk döneminin büyük hariyecisi Memduh Şevket Esendal 29 Mart 1883'te Çorlu ilçemizde doğdu.

Osmanlı döneminden sonra Cumhuriyet döneminde de Hat sanatını devam ettiren ve üstat hattatlarımızdan Prof. Dr. Ali Alpaslan'da bu toprakların çocuğudur.(1925 Çorlu)

Güngör Dilmen 2.yüzyıl modern Türk tiyatrosunun en büyük oyun yazarlarından ve 1930 Tekirdağ doğumludur.

Naht (ağaç işleme sanatı) sanatını Türkiye'de belli başlı ustalarından Günhan Kurt keza yine hemşerimizdir.

Ve Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan Türk güreşinin unutulmaz ismi 8 yıl üst üste toplam 12 yıl Kırkpınar baş pehlivanlığı ve Altın Kemer sahibi olmuş bir isim...

Tekirdağ el dokuma sanatının merkezi Karacaklavuz kasabası...

Anadolu ve Balkan motiflerinin işlenerek ortaya konulduğu Karacaklavuz dokumaları el emeği göz nuru eserleridir.

■ ÜÇ KEMALLER DİYARI TEKİRDAĞ

Hürriyet ve Vatan şairimiz Namık Kemal'de Tekirdağ'ın ünlü simalarındandır. Osmanlı Türkiye'si'ndeki ilk demokrasi hareketini başlatan Jön Türklerin en önemli fikir adamlarından biri olan Namık Kemal (1840-1888) Tekirdağ'da doğdu.

Bugün onun hatırasına doğduğu ev sembolik olsa da yeniden yapıldı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk de Çanakkale Savaşlarının en büyük ve en başarılı tümenini 19.Arka'yı 2-24 Şubat 1915'te Tekirdağ'da kurtararak savaş alanına hemen intikal ederek büyük zaferin kazanılmasına imza attı. Ve Atatürk en büyük ve en önemli devrimlerden birini 23 Ağustos 1928 Perşembe günü, "Harf Devrimi"ni Tekirdağ'a gelerek başlattı.

Üç Kemaller Diyanı Tekirdağ derken üçüncü Kemal gene Balkanlar'da (Üsküp) doğmuş, büyük şair Yahya Kemal'dir. Kendisi Atatürk döneminde 1Mart 1935'te 5.dönem ve 3 Nisan 1939'da 6. Dönem

Tekirdağ milletvekiliği yapmış ve ilgisini bir şiirinde" Fetihler Ufku Tekirdağ" dizeleriyle ifade etmiştir.

■ TEKİRDAĞ'DA EĞİTİM

17.yüzyılda Tekirdağ'a gelen Evliya Çelebi şehrinde üç darülmüdde, üç arülhadis ve 42 mahalle mektebinin varlığından söz eder.

İlde modern anlamda ilk rüştiye 1882'de açılır. Bugün il bazında her derecedeki ilköğretim ve ortaöğretim kurumunda. Öğrenci eğitim görmektedir.

Tekirdağ'da Namık Kemal Ü-nivesitesi'nin kuruluşu 2006 yılına da gerçekleşse de üniversitenin temelleri 1982 yılında Ziraat Fakültesinin açılmasıyla atılmıştır. Bugün Üniversite Türkiye'nin sayılı üniversitelerinden biri haline gelmiş bulunmaktadır.

■ CAMİLERİ, MESCİTLERİ, ÇEŞMELERİ İLE TEKİRDAĞ

Rüstempaşa Külliyesi: 1553 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın damadı Rüstem Paşa tarafından Mimar Sinan'a yaptırılmıştır. Bugün külliyesinin cami,